

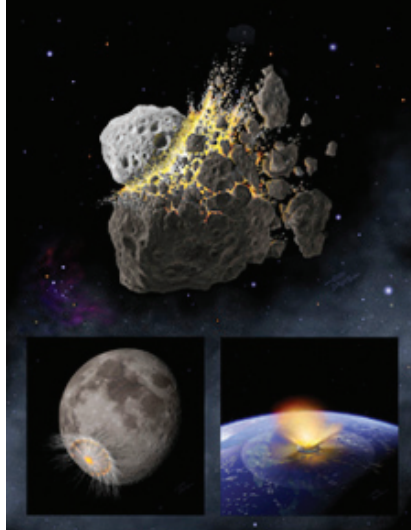
Dinozorları Yokeden Asteroidin Kaynağı Bulundu

Amerikalı ve Çek araştırmacılar, 65 milyon yıl önce Dünya'ya çarparak dinozorlarla birlikte birçok yaşam formunun toptan yokolmasına yol açan asteroidin izini sürerek Mars ile Jüpiter arasında yer alan Asteroid Kuşağı'nda devasa bir çarpışmanın ürünü olduğunu belirlediler.

Araştırmacıların gerçekleştirdikleri bilgisayar benzetimlerine (simülasyon) göre, günümüzde "Baptistina ailesi" olarak bilinen bir göktaşları topluluğu, 160 milyon yıl önce Asteroid Kuşağı'nın en iç bölgesinde, 170 kilometre çaplı bir asteroide 60 kilometre çaplı bir başkasının çarpması sonucu meydana geldi. Çarpışma sonucu 10 kilometre çapın üzerinde 300, 1 kilometre çapın üzerinde de 140.000 göktaşı ortaya çıktı. Nature dergisinde 6 Eylül'de yayımlanan araştırma sonuçlarına göre, bu cisimlerin güneş şıgını soğurup ısı olarak geri yayınlamaları yoluyla işleyen bir süreç sonunda yörüngeleri yavaş yavaş bir değişim gösterdi. Ayakta kalabilen büyük parçaların (en az birkaç kilometre çaplı) yaklaşık %20'si, Dünyamızinkiyile kesişecek yörüngelere oturdular. Bunların da %2'si zaman içinde Dünya'ya çarptı.

65 milyon yıl önce dinozorların ortadan kalkmasıyla ilişkilendirilen asteroidin bugün Meksika Körfezi'nin altında açtığı düşünülen 180 kilometre çaplı Chicxulub kraterinde inceleme yapan

araştırmacılar, topladıkları örneklerin de Baptistina ailesindeki göktaşları gibi karbonatlı kondrit yapıda olduğunu belirlediler. Ekibe göre Ay'daki Tycho krateri de Baptistina Ailesinin bir üyesi tarafından açılmış. Dünya ve Ay'da kraterlerin ortaya çıkış hızının son 100-150 milyon yıl içinde iki katına çıktığına işaret eden araştırmacılar, bunun da Baptistina ailesinin ortaya çıkışı ve yörünge evrimiyle açıklanabileceğini söylüyorlar.

NASA Basın Bülteni, 31 Ağustos 2007

En Büyük Teleskop İspanya'dan

İspanya'nın Kanarya Adaları'nda inşa ettiği Gran Telescopio Canarias (GTC), şimdilik dünyanın en büyük teleskopu olma özelliğini, ABD'deki ikiz Keck teleskoplarının elinden aldı. 10,4 metre ayna çaplı GTC, 10 m'lik Keck teleskoplarını "burun farkıyla" geçiyor. Ancak, ikiz Keck'lerin ya da Avrupa Uzay Ajansının Şili'de kurulu bulunan ve her biri 8,2 metrelik dört teleskoptan oluşan "Çok Büyük Dizge"nin "girişimölçüm" (birden fazla teleskopla tek bir görüntü oluşturma) yeteneğine sahip değil. GTC'nin deneme ve kalibrasyon çalışmalarının tamamlanmasının arkasından 2008 ortasında hizmete girmesi bekleniyor.

Sky & Telescope, Ekim 2007